

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Борислава Александрова Танева,
НМА „Проф. П. Владигеров“
професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,
относно артистичната дейност и активностите на
доц. д-р Александър Светославов Василенко и във връзка с
участието му в конкурс за заемане
на академичната длъжност „*професор*“ по професионално
направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, обявен в
ДВ, брой 75 от 24.09.2019 г.

Кандидат за така обявения конкурс за „професор“ по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, публикуван в Държавен вестник, брой 75 от 24.09.2019 г. е доц. д-р Александър Василенко – пианист, преподавател и колега, доказващ регулярно през годините своите високи професионални качества. Процедурата е в съответствие с минималните национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, описани в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Наредбата за развитието на академичния състав на НМА.

Още тук, в началото следва да изтъкна, че така обявеният конкурс е напълно удачен и навременен с оглед приноса и дейността на колегата Александър Василенко след заемането през 2014 година на академичната длъжност „доцент“ в катедра „Пиано“ в ТКДФ в НМА „Проф. Панчо Владигеров“.

Настоящата рецензия разглежда и оценява именно този период.

Събраните от кандидата точки по отделните групи от показатели са представени както следва:

Група А:

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“.

Висше училище:

Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“,
ТКДФ, Катедра „Пиано“.

Професионално направление:

8.3. Музикално и танцово изкуство Диплома №13 от 05.10.2012 (НМА)
Докторатът е на тема: „КЪСНИТЕ КЛАВИРНИ ЦИКЛИ НА ЛЮБОМИР ПИПКОВ. ИНТЕРПРЕТАЦИОННИ И ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРОБЛЕМИ“.

Защитен е на 04.10.2012 г. ,което носи **50 точки**.

Събрани са общо 50 от необходимите 50 точки.

Група В:

По показател 5 кандидатът представя *Три водещи творчески изяви.*

Два рецитала с музика на унгарските композитори Золтан Кодай и Дьорд Куртаг.

– 27 февруари 2019 г. в зала АМТИИ (Пловдив) и на 5 март 2019 г. в зала НМА „Проф. Панчо Владигеров“ (София)

В програмата доц. д-р Александър Василенко представя клавирните цикли „Седем пиеси” ор. 11 от Золтан Кодай и „Трески“ ор. 6/d от Дьорд Куртаг, както и преработките за две пиана от Дьорд Куртаг на творби на Й. С. Бах, Дж. Фрескобалди и Х. Пърсел, които изпълняват съвместно с Ася Дончева - Василенко като клавирно дуо. **(35 т.)**

Два концерта, на които кандидатът представя интегрално изпълнение (с мултимедия) на двата тома клавирни пиеси „Макрокосмос“ от Джордж Кръмб.

Първи том „Дванадесет пиеси-фантазии за подготвено пиано

„Макрокосмос“ е представен на самостоятелен концерт на 19 април 2016 г.

а Втори том “Дванадесет пиеси-фантазии за подготвено пиано

„Макрокосмос“ почти година по-късно, на 4 април 2017 г.

И двата концерта са реализирани в зала БИАД в София.

Това носи на доц. д-р Александър Василенко още **35 точки**.

Като трета значима творческа изява кандидатът посочва двата свои солови рецитала с музика на Бела Барток и Дьорд Лигети.

На 12 февруари 2015 г. в зала АМТИИ – Пловдив, както и в залата на

НМА София на 17 февруари 2015 г. В програмата са представени

Микрокосмос, VI тетрадка от Бела Барток и „Musica Ricercata“ от Дьорд Лигети.

Според националните изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата дейност на кандидатите за придобиване на

научна степен това носи **35 точки**.

Следя отдавна професионалните изяви на доц. д-р Александър Василенко. В годините той неотклонно заявява константен интерес към съвременната музика и особено място в спектъра на приоритетите му заема унгарската клавирна музика от ХХ век. В този смисъл съвсем логична е подкрепата от страна на Унгарския културен институт в София. Като известен интерпретатор на съвременна музика Александър Василенко с годините е създал свой кръг публика, която очаква с интерес изявите му.

Тази дейност носи на кандидата

общо **105 от необходимите 100 точки за раздел В.**

Група Г

По показател 9 – *„Статии и доклади, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата“*, кандидатът представя информация и доказателствен материал за статията *„Късните клавирни цикли на Любомир Пипков в контекста на цялостното му творчество“*, издадие на Алманаха на НМА „Проф. Панчо Владигеров“, 2018, година 10. София: Хайни, 2019, с. 241 – 248; ISSN 1313--9886 print; ISSN 2367-8011 online. **(15 т.)**

По показател 13 доц. д-р Александър Василенко представя два солови концерта:

- през май 2018 г. на закриването на V международен конкурс „Звукът на времето“ във Велико Търново, където същевременно е и член на журито. В програмата: клавирни цикли на Л. Пипков - „Българска сюита“ ор. 2, Б. Мартину - „Филм в миниатюри“ и З. Кодай из „Седем пиеси“ ор. 11. **(35 т.)**

- през август 2016 г. Василенко изнася солов концерт „Пипков и неговите съвременници“, където представя избрани пиеси от късните клавирни цикли на Л. Пипков. Концертът е в рамките на V международен фестивал „Велики учители“ и II международен клавирен конкурс „Скрябин и Рахманинов“ в Кюстендил.

И тук доц. д-р Ал. Василенко е и член на журито на конкурса.

(35 т.)

По показател 14 на група Г доц. д-р Александър Василенко представя активна и разнообразна концертна дейност като участник в различни

камерни ансамбли:

1. Три концерта с Георгита Бояджиева (виолончело) на музикалните форуми:

- „Дни на руската клавирна музика“ (август 2018 г.) в Културен център „Морско казино“ – зала „Петя Дубарова“, Бургас;
- „Зимни музикални вечери“ (януари 2019 г.) в зала „Маестро Георги Атанасов“, Пазарджик;
- Международен музикален фестивал „Софийски музикални седмици“ (май, 2019 г.) в камерна зала „България“, София.

В програмата са изпълнени:

Бохуслав Мартину – *Вариации върху словашка тема за виолончело и пиано*;

Галина Уствольская – *Grand duet за виолончело и пиано (първо изпълнение в България)*;

Сергей Прокофиев – *Соната оп. 119 за виолончело и пиано*.

Като на концерта в Пазарджик музикантите представят и *Соната за виолончело и пиано* от Иван Спасов. (10 т.)

2. Концерти с Росен Идеалов (кларинет) и Георгита Бояджиева (виолончело):

Два концерта „*Звукови пространства*“, представени през месец май 2018 година на „Софийски музикални седмици“ в камерна зала „България“, както и на „Майски музикални дни“ в зала читалище „Братство“ в Кюстендил. Представени са произведения от:

Нино Рота – *Трио за кларинет, виолончело и пиано*;

Васил Казанджиев – *Соната за виолончело и пиано*;

Йордан Дафов – „...*SED TIBI GLORIA IN VITAM AETERNAM...*“

(*Homage a G.BADEV/F*) за кларинет, виолончело и пиано;

Александър Цемлински – *Трио за пиано, кларинет и виолончело ор. 3*

(10 т.)

Искам специално да отбележа, че на тези концерти звучат премиерни изпълнения в България на Триото за кларинет, виолончело и пиано от Нино Рота, а Сонатата за виолончело и пиано от Васил Казанджиев бележи своята **световна премиера**, което оценявам високо като специален принос на кандидата към обогатяването на музикална ни култура.

3. Два концерта „20 години дуо Идеалов – Бояджиева“

През юли 2017 г. на **Международния музикален фестивал „Варненско лято“** – концертите са в Градската художествена галерия, Варна и в **„Изложбен комплекс „Флора“** в Бургас.

Представени са солови и ансамблови творби от А. Цемлински, П. Хиндемит, К. Илиев, Й. Дафов, Г. Арnaudов. (10 т.)

4. Два концерта „Немските майстори“, изнесени на ММФ „Софийски музикални седмици“ през юни 2015 г. в зала 9 на НДК В програмата:

Л. ван Бетовен – *Трио ор. 11 за кларинет, виолончело и пиано,*

Й. Брамс – *Трио за пиано, кларинет и виолончело ор. 114,*

П. Хиндемит – *Квартет за кларинет, цигулка, виолончело и пиано, с участието на Йордан Димитров (цигулка) (10 т.)*

5. Два концерта „Класика и романтизъм“ през май 2014г. на „Майски музикални дни“ в зала „Възрожденско училище“, Кюстендил и в зала БИАД, София.

С участието на Ал. Василенко са изпълнени:

Рихард Щраус – *Соната за виолончело и пиано ор. 6*

Роберт Шуман – *Три фантастични пиеси за кларинет и пиано ор. 73*

Йоханес Брамс – *Трио за пиано, кларинет и виолончело ор. 114 (10 т.)*

6. Два концерта

Концерт **„Монолози за трима“**, март 2014 г., в I студио на БНР.

С участието на Ал. Василенко са изпълнени:

Иван Спасов – *Бурлеска за виолончело и пиано,*

Юлия Ценова – *Четири молитви за пиано,*

Йордан Дафов – *Песни без думи за кларинет, виолончело и пиано,*

Петър Петров – *Естампи за кларинет, виолончело и пиано.*

През февруари 2014 на форума **„Зимни музикални вечери“**, в зала **„Маестро Георги Атанасов“** в Пазарджик с участието на Ал. Василенко са изпълнени:

Йоханес Брамс – *Трио за пиано, кларинет и виолончело ор. 114,*

Иван Спасов – *Бурлеска за виолончело и пиано,*

Петър Петров – *Естампи за кларинет, виолончело и пиано (10 т.)*

Представени са достойни, крупни и разнообразни произведения от

репертоара за камерна музика за този състав, включително и премиерни изпълнения.

7. Концерти с Ася, Виктория и Валерия Василенко

„Дни на руската клавирна музика“, август 2017 г. в културния център „Морско казино“ в Бургас.

В изпълнение на клавирно дуо Ася и Александър Василенко звучат *Скерцо* и *Руска песен* из „Шест пиеси“ ор. 11 за четири ръце от С. Рахманинов, както и авторската версия за четири ръце на знаменитата пиеса „*Нощ на голия хълм*“ от М. Мусоргски. (10 т.)

В цикъла „**Поколения**“, организиран от НМУ „Любомир Пипков“ клавирният квартет Ася, Александър, Виктория, Валерия Василенко, изнася концерт през септември 2015 г. в залата на НМУ, София.

Участието на доц. д-р Ал. Василенко е в:

Йоханес Брамс – *Пет валса за две пиана ор. 39*;

Клод Дебюси – „*Малка сюита*“ за четири ръце;

Красимир Тасков – *Две бурлески за две пиана*, както и **световната премиера** на творбата на Георги Арнаудов – „*Сонети на мрачната любов*“ по Федерико Гарсиа Лорка за осем ръце на две пиана.

На Коледен концерт през декември 2014 в „Музея за история на София“ клавирният квартет изпълнява творби на В. А. Моцарт, Фр. Шуберт, Е. Григ, Кл. Дебюси, Б. Мартину, П. Тости, Л. Пипков.

Участват Петър Данаилов (баритон), Ася, Александър и Валерия Василенко и Ида Аккарпат, която е ученичка от класа на Ал. Василенко в Националното музикално училище „Любомир Пипков“ в София.

Участието на доц. д-р Александър Василенко в този концерт е в изпълнението на Кл. Дебюси – „*Малка сюита*“ за четири ръце, съвместно с Ася Василенко и Б. Мартину – „*Филм в миниатюри*“ - шест пиеси за пиано.

Значими са и **международните изяви** на „*клавирното*“ семейство.

През май 2015 Ася, Александър, Виктория и Валерия Василенко изнасят концерт в рамките на „**Festival der Bezirke**“ във Виена, Австрия със солови и ансамблови творби на Й. Хайдн, Л. Бетовен, Фр. Шопен, С. Прокофиев, Б. Мартину, Л. Пипков.

А през ноември същата година участват на международния фестивал “**Young Classic Europe**” в Пасау, Германия. Концертът е в зала „Нидернбург“. Тези четири изяви носят още $2 \times 10 = 20$ т.

С тези изяви кандидатът събира
общо за раздел Г 175 от необходимите 150 точки.

Група Д:

По показател 19 - „*Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата*“ са представени доказателства за **10 рецензии** за творчески изяви и премиерни изпълнения на доц. д-р Александър Василенко от Елена Дикова, Лилия Крачева, Диана Данова-Дамянова, Красимир Тасков, Barbara Osdarty, Радослав Николов, Ромео Смилков, Михаил Славов и Наталия Илиева.

Събрани са общо 100 от необходимите 80 точки.

Група Е:

По показател 28 кандидатът представя следните дейности:
Майсторски клас по пиано в рамките на Umbriaclassica – Италия, Фолиньо, зала „Аудиториум“, 15 – 22 юли 2019 г. (**20 т.**) и
Уъркшоп на Александър Василенко: „*Съвременна клавирна нотация – разчитане и художествена реализация*“ в НМУ „Л. Пипков“, София, целогодишен, от 09.11.2019 г. (**20 т.**)

По показател 30 - „*Награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални професионални форуми и организации*“ са представени:

- Диплом за принос в инструменталното изкуство от VI международен конкурс „Звукът във времето“, Велико Търново, 2019. (**10 т.**) ;
- Почетен диплом за преподавателски принос от VI клавирен конкурс „Шуман – Брамс“, Пловдив, 2017. (**10 т.**)
- Диплом за високи педагогически постижения от IV международен клавирен конкурс „Андрей Стоянов“ за любители, 2016. (**10 т.**)
- Диплом за ярки артистични постижения от V международен фестивал „Велики учители“ и II международен клавирен конкурс „Скрябин и Рахманинов“, Кюстендил 2016. (**10 т.**)

- Грамота за принос в откриването и развитието на млади таланти – Международен конкурс за млади изпълнители на класически музикални инструменти, гр. Перник, 2015. (10 т.)

По показател 31 кандидатът представя:

- Диплом от Министерството на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за преподавателски принос – спечелена Втора награда във Втора възрастова група на 16-то издание международния конкурс „Петер Топерчер“ – Кошице, 2019. (20 т.)

- Диплом от Министерството на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за преподавателски принос – спечелена Трета награда в Трета възрастова група на 16-то издание международния конкурс „Петер Топерчер“ – Кошице, 2019. (20 т.)

- Диплом от IV международен конкурс „Полихимния“ за значителен преподавателски принос – Скопие, 2019. (20 т.)

- Почетен сертификат от Международния конкурс „De Vach Au Jazz 2018“ за значителен преподавателски принос – Атина, 2018. (20 т.)

Събрани са общо 170 от необходимите 120 точки за група Е.

Така, общо за групи индикатори А - Е набраните точки са както следва:

Група А	Минимален брой точки – 50	Набрани 50 точки
Група В	Минимален брой точки – 100	Набрани 105 точки
Група Г	Минимален брой точки – 150	Набрани 175 точки
Група Д	Минимален брой точки – 80	Набрани 100 точки
Група Е	Минимален брой точки – 120	Набрани 170 точки

Бих искала да се спра на основни моменти в професионалната и творческа биография на Александър Василенко, с когото ме свързва дългогодишен колегиален контакт.

Александър Василенко е роден София през 1966 година. Завършва СМУ „Л.Пипков“ в класа по пиано на Анна Илиевска през 1985 г. и ДМА (тогава) „Проф. Панчо Владигеров“ при професорите Джулия и Константин Ганеви през 1990 г. Печели награди от международните клавирни конкурси в Усти над Лабем, Чехия (втора награда), Салерно, Италия (първа награда), Сенигалия, Италия (пета награда). В периода 1991-1993 г. преподава пиано в “Neo Odio” – Солун и в “Piramatico Odio” – Лариса, Гърция. От 1995 г. е хоноруван преподавател, а от 2000 г. щатен асистент към катедра „Пиано“ в ТКДФ на НМА. През 2012 г. защитава докторат на тема *"Късните клавирни цикли на Любомир Пипков. Интерпретационни и педагогически проблеми"*. От 1993 г. е назначен за щатен преподавател по пиано в НМУ "Любомир Пипков" – София, като от 2000 г. е съвместител. Бил е член на жури на редица издания на конкурси в България.

В клавирно дуо съвместно с Ася Дончева-Василенко е носител на Първа награда и Специалната награда „Кодама“ на Международния конкурс за клавирни дуа в Токио, Япония, и почетен диплом от финала на Международния конкурс ТИМ – Рим, Италия. Реализирал е многобройни записи и участия в предавания на БНТ, БНР, Класик FM радио, Нова телевизия, Канал 3, Евроком, TV1, „Седем дни“. През 2006 е издава CD *„Разходка из европейската класика“* (клавирни миниатюри за четири ръце) съвместно с Ася Дончева - Василенко. През 2013 г. записва и издава двоен компактдиск с клавирните цикли на Любомир Пипков.

Богата е концертната дейност на доц. д-р Александър Василенко. Сред многобройните концерти, изнесени от него откроявам **Интеграла от два концерта „Клавирни цикли на Л. Пипков“** и **Интеграла от два концерта с мултимедийно представяне на „Макрокосмос“ на Джордж Крам 2016 / 2017 г.**

Като солист или участник в различни камерни формации осъществява многобройни концерти в България, Гърция, Италия, Германия, Франция, Унгария, Словакия, Австрия, Япония, САЩ. Участвал е във фестивалите „Нова българска музика“, „ppIANISSIMO“, „Звук и връзка“, „Софийски музикални седмици“, „Новогодишен музикален фестивал“, „Фестивал за камерна музика“ – София, „Варненско лято“ – Варна, „Дни на руската клавирна музика“ – Бургас, „Зимни музикални вечери“ – Пазарджик, „Майски музикални дни“ – Кюстендил, „Фестивал за съвременна музика“

– Флорида, САЩ, „Young Classic Europe” – Пасау, Германия,
„Festival der Bezirken“ – Виена, Австрия и др.

Особено успешна е *педагогическата* дейност на доц. д-р Александър Василенко. Внушителен е броят награди, с които негови възпитаници са награждавани на национални и международни конкурси както в България, така и в Италия, Испания, Дания, Великобритания, Русия, Румъния, Словакия, Словения, Хърватия, Сърбия, Северна Македония. Само за разглеждания в рецензията педиод (2014 - 2019г.) ученици от класа на доц. д-р Василенко в НМУ са отличени на различни национални и международни конкурси с 56 награди! Студенти от класа му по пиано в ТКДФ в НМА печелят общо 11 награди. В справката за дейността на доц. д-р Василенко посочва и други 7 награди на конкурсни форуми за пианисти непрофесионалисти.

Общият брой за последните 5 години е внушителен – общо 74 награди. Един факт, който буди само уважение и признание пред труда на колегата Василенко.

Въз основа на всичко по-горе изложено и във връзка с изискванията на ЗРАСРБ, аз давам своята висока и положителна оценка за работата на кандидата по конкурса. Потвърждавам, че тя изпълнява минималните национални изисквания към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичната длъжност „*професор*“ давам убедено своя **положителен глас** за кандидатурата на доц. д-р Александър Василенко, за заемане на академичната длъжност „*професор*” в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

София, 9 януари 2020 г.

проф. д-р Борислава Танева